

แผนการสอนที่ 3

ส่วนประกอบทางทัศนศิลป์ (Elements of Art)

การรับรู้เรื่อง พื้นผิว (Texture)

จุดประสงค์

1. สามารถระบุถึงพื้นผิวต่าง ๆ ที่ปรากฏในผลงานศิลปะได้
2. สามารถอธิบายถึงความแตกต่างของพื้นผิวและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์พื้นผิวประเภทต่าง ๆ ที่เห็นในงานศิลปะได้
3. สามารถเปรียบเทียบและเชื่อมโยงพื้นผิวลักษณะต่าง ๆ ที่เห็นในงานศิลปะกับพื้นผิวที่ตนเคยสัมผัสหรือพื้นผิวในสิ่งแวดล้อมได้

เนื้อหา

พื้นผิว หมายถึง ลักษณะระนาบผิวของวัตถุใดๆ ที่สามารถรับรู้ได้ด้วยการสัมผัส และต้องหรือด้วยการมอง ซึ่งพื้นผิวนี้จะเป็นพื้นฐานของวัสดุจริง หรือที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของศิลปินได้

กิจกรรมการสังเกตและสนทนา

1. ผู้สอนให้ผู้เรียนปิดตา แล้วใช้มือสัมผัสพื้นผิวจากวัสดุต่างๆ ที่เตรียมมา เช่น กระดาษ เศษผ้า กระดาษทราย สำลี เป็นต้น พร้อมให้ผู้เรียนบอกชื่อของวัสดุที่สัมผัสได้และบอกความรู้สึกที่มีต่อวัสดุเหล่านั้น เช่น กระดาษทราย ให้ความรู้สึกหยาบ กระดาษ เป็นต้น
2. ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนฟังเรื่องพื้นผิว ศิลปินสามารถสร้างพื้นผิวในผลงานเป็นสื่อในการแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก และพื้นผิวที่แตกต่างกันย่อมให้ความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น ผิวเรียบ ให้ความรู้สึกสงบ นุ่ม ผิวขรุขระ ให้ความรู้สึกน่ากลัว และทดลองให้ผู้เรียนสร้างพื้นผิวด้วยตนเอง โดยนำกระดาษทาบลงบนพื้นผิวลักษณะต่างๆ แล้วใช้ดินสอขีดหรือระบาย กดทับให้เกิดพื้นผิว จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละคนอธิบายลักษณะพื้นผิวที่เกิดขึ้น
3. ภาพของ Constantin Brancusi ชื่อภาพ “ Mille Pogang 1931”

- ภาพที่มีพื้นผิวเรียบและพื้นสีขาวนี้ผู้เรียนลองดูซิว่า ผู้คิดว่าเป็นศิลปินใช้วัสดุอะไรในการแกะสลัก
- ผู้เรียนคิดว่าภาพที่เห็นเป็นภาพอะไร ทำไมจึงคิดเช่นนั้น
- ผู้เรียนคิดว่าเมื่อสัมผัสผลงานจะรู้สึกอย่างไร
- แล้วภาพคนในผลงานที่ศิลปินสลักขึ้นน่าจะอยู่ในอารมณ์ใด

4. ภาพของ ศรีวราณ เจนหัตถการกิจ ชื่อภาพ “การระแแต่ท้องทะเล 2535”

- ผู้เรียนคิดว่าภาพที่เห็นนี้ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้นด้วยวิธีใด และใช้วัสดุอะไรบ้าง (ผู้สอนอธิบายรายละเอียดภาพอย่างคร่าวๆ)
- ถ้าได้สัมผัสผู้เรียนคิดว่า จะให้ความรู้สึอย่างไร
- ผู้เรียนลองคิดดูซิว่าภาพนี้ศิลปินต้องการสื่อถึงสิ่งใด หรือสถานที่ใด
- ผู้เรียนคิดว่าถ้าพื้นผิวที่เห็นอยู่ในภาพผลงานนี้ถูกใช้แทนพื้นผิวที่เห็นในภาพที่1 จะให้ความรู้สึอย่างไร

5. ภาพของ Emil Nolde ชื่อภาพ “White Tree Trunks”

- ภาพที่เห็นนี้ผู้เรียนคิดว่าศิลปินใช้สีมากหรือน้อย หนาหรือบาง
- ผู้เรียนคิดว่าศิลปินระบายสีนี้ด้วยวิธีใด ระบายเรียบๆ แต้ม ปาด จุด หรือ จีด
- แล้วศิลปินน่าจะใช้อุปกรณ์ใดในการวาดภาพ พู่กัน กิ่งไม้ นิ้วมือ หรือวัสดุอย่างอื่น
- ถ้าได้สัมผัสภาพนี้ผู้เรียนจะรู้สึกอย่างไร
- ระหว่างร่องรอยการใช้สีด้วยแปรงกับการวาดภาพระบายสีเรียบๆ ผู้เรียนคิดว่าให้ความรู้สึกแตกต่างกันอย่างไร และผู้เรียนชอบแบบไหนมากกว่า เพราะเหตุใด

กิจกรรมศิลปะปฏิบัติ

ผู้สอนให้ผู้เรียนนำวัสดุและพื้นผิวชนิดต่างๆ ปะติดลงบนกระดาษเพื่อสร้างเป็นผลงานศิลปะ

สื่ออุปกรณ์

1. ภาพของ Constantin Brancusi ชื่อภาพ “ Mille Pogang 1931”
2. ภาพของ ศรีวราณ เจนหัตถการกิจ ชื่อภาพ “การระแแต่ท้องทะเล 2535”
3. ภาพของ Emil Nolde ชื่อภาพ “White Tree Trunks”

การประเมินผล

1. ผู้เรียนสามารถระบุถึงพื้นผิวต่าง ๆ ที่ปรากฏในผลงานศิลปะได้
2. ผู้เรียนสามารถอธิบายถึงความแตกต่างของพื้นผิวและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์พื้นผิวประเภทต่างๆ ที่เห็นในงานศิลปะได้
3. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบและเชื่อมโยงพื้นผิวลักษณะ ต่าง ๆ ที่เห็นในงานศิลปะกับพื้นผิวที่ตนเคยสัมผัสหรือพื้นผิวในสิ่งแวดล้อมได้

